

Asia: VN/12128/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit

1 luku Yleiset säännökset

3 § Määritelmät. Lisättävä alakohta 5) suojellut luontotyytit.

2 luku Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

-

3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu

Luonnonsuojelusuunnittelu 14 §. Ehdotusta voisi vielä täydentää vuosilukutavoitteilla, jotta luontokadon torjuminen olisi mahdollisimman suunnitelmallista ja vaikuttavaa.

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

-

5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

-

6 luku Luonnonsuojelualueet

Luonnon monimuotoisuuden säilymistä tukisi suojelualueiden nykyistä laajempi verkottuminen ja ekologiset käytävät. Siksi 44.2 §:n kohtaan 7) tulisi lisätä "muutoin arvokas, tyyppillinen, ennallistamiskelpoinen tai sijainniltaan ekologisessa verkostossa niin tärkeä, että.."

Niin ikään kansallispuiston vähimmäispinta-alan laskeminen 3000 hehtaarista 1000 hehtaariin tukisi tätä tavoitetta. (45 §)

7 luku Luontotyyppien suojelu

66 § Uhanalaisen luontotyypin huomioon ottaminen lupaa tai suunnitelmaa hyväksyessä

Soveltamisalaan tulisi lisätä myös metsänkäyttöilmoitukset. Lakia tulisi täydentää uhanalaisten luontotyyppien hävittämistä ja heikentämiskielolla, ellei heikentäminen ole yleisen edun kautta perusteltavissa. Silloin kuin heikentäminen ja hävittäminen on mahdoton välttää, tulisi käyttää kompensatiomenettelyä.

8 luku Eliölajien suojele

76 § Uhanalaisten lajien huomioon ottaminen lupaa tai suunnitelmaa hyväksyttäessä

Soveltamisalaan tulee lisätä myös ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset ja metsänkäyttöilmoitukset sekä MRL:n katu- ja puistosuunnitelmät, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat. Lakia tulisi täydentää uhanalaisten luontotyyppien hävittämistä ja heikentämiskielolla, ellei heikentäminen ole yleisen edun kautta perusteltavissa. Silloin kuin heikentäminen ja hävittäminen on mahdoton välttää, tulisi käyttää kompensatiomenettelyä.

9 luku Vaihdanta, maahantuonti ja maastavienti

-

10 luku Maiseman suojele ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

-

11 luku Ekologisen kompensaaion toteuttaminen

Hyvittämisen kriteereissä vaatimuksena tulisi olla, että hyvitys kohdistetaan samanlaiseen luontotyyppiin tai saman lajin elinympäristöön, kuin mihin heikennys on kohdistunut. Hyvitystoimenpiteillä tulee varmistaa, että heikennyksestä huolimatta uhanalaisen luontotyypin tai lajin suojelutaso kokonaisuutena paranee samalla alueella jossa heikennys on tehty.

Valtion maita ei tule käyttää kompensointiin, koska se ei ole lisäisyysperiaatteen mukaista. Valtion on joka tapauksessa turvattava luonnon monimuotoisuus omilla maillaan ja suojeltava sekä ennallistettava erityisiä luontoarvoja omaavat kohteensa.

12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

Suojelualueita hankittaessa maanomistajille tulisi maksaa täysi korvaus alueista, joilla luontoarvot ovat säilyneet.

13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

-

14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset

-

15 luku Muutoksenhaku

-

16 luku Voimaantulosäännökset

-

Huomiot muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin

Huomiot muutoksista, joita on ehdotettu muihin lakeihin

Metsälaki

Metsälain avaaminen on välttämätöntä, koska se on nyt luontokadon suurin ongelma.

Metsälain 10 §:ään tulee lisätä ainakin

f) varpukorvet, joiden ominaispiirteitä ovat erirakenteinen kuusivaltainen puusto sekä

vaihtelevan varpukasvillisuuden vallitsevuus; sekä

g) korpirämeet, joiden ominaispiirteenä on erirakenteinen yleensä mäntyvaltainen puusto sekä metsä- ja suovarpujen vallitsevuus;

Lisäksi Metsäkeskuksen tulkintasuositukset ovat vuodesta 2004 lähtien vaikuttaneet

metsälakikohteiden tulkintaan ja rajauksiin. Joissain kohdissa tulkintasuositukset asettavat metsälakikohteille tiukempia vaatimuksia kuin mitä laista suoraan seuraa. Nämä supistukset, jotka ovat kolmannes Metso-ohjelman laajuudesta, tulee peruuttaa. Metsälain 10 §:n kohteiden pienialaisuuden ja selvärajaisuuden vaatimukset on poistettava.

Metsälakiin tulee lisätä kansalaisten ja ympäristöjärjestöjen osallistuminen ja muutoksenhaku.

Vesilaki

Vesilain luontotyyppien "luonnontilaisen kaltaisuuden" soveltamisalaa ei tule esitetyllä tavalla supistaa.

Kaivoslaki

Kaikki luonnonsuojelualueet (vanhat ja uudet, valtion ja yksityiset) ja muutkin kuin LSL:lla suojellut Natura 2000 -alueet tulee merkitä 7 §:ään malminetsinnältä kielletyiksi alueiksi.

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Miten lakiehdotus kokonaisuutena vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

Lakiehdotus tukee sille asetettuja tavoitteita luontotyyppien suojelun osalta. Luontokadon pysäyttämiseksi on avattava myös metsälaki.

Ilmastonmuutoksen hillintä

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Se on olennainen osa luonnonsuojelua ja siis tärkeä pitää mukana luonnonsuojelulain tavoitteissa.

Ekologisen kompensaation eli luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten hyvittäminen

1) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamiseen?

Ekologinen kompensaatio tulisi laajentaa koskemaan kaikkea luontoarvojen heikentämistä. Esimerkiksi kaavoituksessa velvoittava kompensaatio olisi tärkeä työkalu.

2) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat toimialojen suunnittelemiin hankkeisiin?

Ehdotetulla rajauksella vaikutukset hankkeisiin ovat hyvin pienet. Kompensaatiokäytännön laajentaminen tukisi ympäristö- ja luontoystävällistä hanketyötä, ja luontoarvoilla olisi jo suunnitteluvaiheessa nähtävillä rahallinen arvo.

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

Malmien etsintä tulisi kieltää kaikilla suojelualueilla sekä myös tässä laissa määritellyillä kompensointiin tarkoitetuilla alueilla.

2) muulla tavalla (miten)?

Malminetsintäkiellon tulee olla voimassa heti myös kaikilla vanhoilla suojelualueilla (myös vanhat ja yksityiset) ja Natura 2000 -alueilla.

Muut huomiot

Muita huomioita esityksestä

Lakiesitys on hyvä pohja, josta lähteä liikkeelle ja jota tarkentamalla luontoarvoja voidaan Suomessa aidosti saada säästettyä ja luontokatoa hillittyä.

Karvonen Inka
Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry